

ZAKON
O DOPUNSKIM PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA
U BOSANSKO – PODRINJSKOM KANTONU GORAŽDE

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim Zakonom uređuju se prava, uslovi i postupak za ostvarivanje prava, korištenje i prestanak prava, sredstva za finansiranje prava, kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava ratnih vojnih invalida i članova njihovih porodica, članova porodica šehida - poginulih, umrlih i nestalih branilaca, dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova porodica poginulih, umrlih i nestalih dobitnika ratnog priznanja i odlikovanja, ratnih vojnih zarobljenika i demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica, kao lica zaslužnih u odbrambeno-oslobodilačkom ratu sa područja Bosansko – podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Kanton).

Odredbe ovog Zakona se primjenjuju i na lica iz stava 1. ovog člana, koja nemaju prebivalište odnosno boravište na području Kantona, a ostvarila su povratak u Republiku Srpsku u općinama: Foča, Čajniče, Rudo, Višegrad, Rogatica, Pale i Novo Goražde, s tim da su, na dan potpisivanja “Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH”(14.12.1995.g.), imala boravište na području Kantona.

Član 2.

U skladu sa odredbama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica («Službene novine Federacije BiH», broj: 33/04 i 56/06), Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica («Službene novine Federacije BiH», broj: 70/05) i Zakona o pravima demobilisanih branilaca i članova njihovih porodica («Službene novine Federacije BiH», broj: 61/06), kod regulisanja prava i pogodnosti koja se tiču branilaca i članova njihovih porodica, utvrđenih ovim Zakonom i drugim propisima na području Kantona, koriste se slijedeći pojmovi i definicije:

Branioцем se smatra pripadnik Armije Republike Bosne i Hercegovine, Hrvatskog vijeća odbrane i policije nadležnog organa unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: Oružane snage) koji je učestvovao u odbrani Bosne i Hercegovine (početak agresije na općinu Ravno) od 18.09.1991. do 23.12.1996.godine, odnosno do prestanka neposredne ratne opasnosti i koji je demobilisan rješenjem nadležnog vojnog organa, kao i lice koje je učestvovalo u pripremi za odbranu i u odbrani Bosne i Hercegovine u periodu prije 18.09.1991.godine, a koje je angažirano od nadležnih organa;

Pod učešćem u odbrani Bosne i Hercegovine, u smislu stava 2. ovog člana, podrazumjeva se učešće u oružanom otporu i djelovanje u direktnoj vezi sa pružanjem otpora;

Dobrovoljcem i organizatorom otpora smatra se pripadnik vojnih jedinica koji je učestvovao u pripremi za odbranu i u odbrani Bosne i Hercegovine, u periodu do 19.06.1992.godine, kao i drugo lice koje nije bilo vojni obveznik u vrijeme dobrovoljnog stupanja u Oružane snage i ostao neprekidno u jedinicama do kraja rata, ili je ranije demobilisan od nadležnog vojnog organa;

Veteranom se smatra lice koje je stupilo u jedinice iz stava 2. ovog člana, od 18.09.1991. do 31.12.1992.godine i ostao neprekidno do 23.12.1995.godine, ili ranije demobilisan od nadležnog vojnog organa;

Učesnikom rata smatra se svako lice koje je u sastavu Oružanih snaga iz stava 2. ovog člana provelo najmanje jednu godinu dana neprekidno u periodu od 20.06.1992. do 23.12.1995.godine;

Član porodice šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca i umrlog ratnog vojnog invalida, u smislu ovog Zakona, je korisnik prava na porodičnu invalidninu, na osnovu konačnog rješenja nadležnog organa, izdatog u skladu sa važećim federalnim propisima iz oblasti boračko – invalidske zaštite;

Ratni vojni invalid, u smislu ovog Zakona, je državljanin Bosne i Hercegovine koji je vršeci vojne i druge dužnosti za ciljeve odbrane u sastavu Oružanih snaga, učestvujući u odbrani Bosne i Hercegovine u periodu i pod uslovima i okolnostima iz člana 2. stav 2. ovog Zakona, zadobio ranu, povredu, bolest ili pogoršanje bolesti, pa je zbog toga nastupilo oštećenje njegovog organizma najmanje za 20%;

Ratni vojni invalid je i državljanin Bosne i Hercegovine koji je po naređenju ili nalogu nadležnog vojnog organa ili organa uprave nadležnog za poslove odbrane i državne sigurnosti, pod uslovima i okolnostima iz prethodnog stava, zadobio ranu, povredu, bolest ili pogoršanje bolesti, pa je zbog toga nastupilo oštećenje njegovog organizma najmanje za 20%;

Ratni vojni invalid je i lice koje je u periodu i pod uslovima i okolnostima iz stava 2. i 3. ovog člana bilo ratni zarobljenik i zadobilo ranu, povredu, bolest ili pogoršanje bolesti, pa je zbog toga nastupilo oštećenje njegovog organizma najmanje za 20%;

Ratni vojni invalid je i stranac kod koga je nastupilo oštećenje njegovog organizma pod okolnostima i uslovima iz stava 2., 3. i 4. ovog člana;

Mirnodopski vojni invalid je lice koje je u miru bez namjere, vršeći vojnu dužnost, zadobilo ranu ili povredu, pa je zbog toga nastupilo oštećenje njegovog organizma najmanje za 20%, odnosno kod kojeg je usljed bolesti ili pogoršanja bolesti nastupilo oštećenje njegovog organizma najmanje za 60% u periodu od 24.12.1996. godine, i to:

- vojno lice na služenju obaveznog vojnog roka;
- pitomac u vojnoj školi i
- pripadnik rezervnog sastava za vrijeme vojne dužnosti.

Dobitnik ratnog priznanja ili odlikovanja, u smislu ovog Zakona, smatra se državljanin Bosne i Hercegovine, koji je u periodu iz člana 2. ovog Zakona, više puta iskazao ličnu hrabrost, požrtvovanosot i lični doprinos u borbi za odbranu i oslobodjenje Bosne i Hercegovine, odnosno koji se naročito istakao u oružanom suprotstavljanju agresoru ili koji je doprinio proširenju slobodnih dijelova Bosne i Hercegovine, pa mu je u skladu sa propisima dodjeljeno ratno priznanje ili odlikovanje:

Značka "Zlatni ljiljan"	Red hrvatskog trolista
Orden slobode	Red bana Jelačića
Orden heroja oslobodilačkog rata	Red Nikole Šubića Zrinjskog
Orden oslobođenja	Red kneza Domagoja s ogrlicom
Orden zlatnog grba sa mačevima	Red hrvatskog pletera
Orden zlatnog ljiljana sa zlatnim vijencem	
Orden zlatnog ljiljana sa srebrenim vijencem	
Medalja za hrabrost	
Medalja pobjede	
Medalja otpora	
Medalja za vojne zasluge	
Policijska medalja za hrabrost	
Zlatna policijska značka – zvijezda	
Srebrna policijska zvijezda	
Srebrni štit	

Član 3.

Članovi porodice lica iz člana 2. ovog Zakona su:

1. bračni partner, djeca rođena u braku i van braka (uža porodica);
2. usvojena djeca, kao i pastorčad koja žive u zajedničkom domaćinstvu sa licima iz prethodnog člana;
3. roditelji i usvojlac;
4. očuh i maćeha koji žive u zajedničkom domaćinstvu sa licima iz prethodnog člana;
5. djed i nena – po ocu i po majci koji su se starali o podizanju i vaspitanju lica od koga izvode pravo i sa kojim žive u zajedničkom domaćinstvu i koji su živjeli u zajedničkom domaćinstvu sa licima iz prethodnog člana neposredno prije njegovog stupanja u Oružane snage pod uslovom da nema lica iz tač. 1.,2.,3. i 4. ovog stava;
6. maloljetna braća i sestre kao i braća i sestre nesposobni za privređivanje, a čija je nesposobnost nastupila prije 15. godine života, ako zajedno žive sa licem iz prethodnog člana i ukoliko nemaju roditelje, odnosno članove uže porodice;
7. vanbračni partner lica iz prethodnog člana sa kojim živi u zajedničkom domaćinstvu najmanje tri godine ili kraće, ako imaju zajedničko dijete.

Član 4.

Zajedničko domaćinstvo, u smislu ovog Zakona, smatra se zajednica života, stanovanja, privređivanja i trošenja ostvarenih prihoda.

II PRAVA

Član 5.

Lica iz člana 2. ovog Zakona imaju, prema načinu i obimu utvrđenim ovim Zakonom, sljedeća prava:

1. Zdravstvena zaštita;
2. Banjsko i klimatsko liječenje;
3. Naknada putnih troškova i troškova za liječenje u inozemstvu;
4. Prava po osnovu preostale radne sposobnosti;
5. Pravo na profesionalnu prekvalifikaciju;
6. Novčana naknada za vrijeme nezaposlenosti;
7. Prednost pri zapošljavanju;
8. Prednost pri korištenju programa Službe za zapošljavanje BPK;
9. Stimulativne mjere pri zapošljavanju i samozapošljavanju
10. Prednost pri zakupu i otkupu poslovnog prostora;
11. Ostvarivanje penzije pod povoljnijim uslovima;
12. Prednost pri upisu u obrazovne ustanove;
13. Prednost pri dodjeli stipendija i smještaju u đačke i studentske domove;
14. Besplatne obavezne udžbenike za redovno školovanje i užinu;
15. Stambeno zbrinjavanje i pomoć u stambenom zbrinjavanju;
16. Uklanjanje arhitektonsko - urbanističkih barijera za ulazak i kretanje po stanu u invalidskim kolicima;
17. Prioritet u dodjeli sredstava za povratak i održiv povratak;
18. Participacija troškova naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište na korištenje i naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta;
19. Besplatna i povlašćena vožnja;
20. Pomoć u slučaju smrti;
21. Jednokratna pomoć;
22. Podizanje nišana - nadgrobnih spomenika;
23. Participacija u učešću na sportskim takmičenjima u invalidskom sportu
24. Posebna prava dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja;
25. Druga prava u skladu sa posebnim propisima.

U ostvarivanju navedenih prava, prioritet pod jednakim uslovima u okviru boračke kategorije kojoj pripadaju (demobilisani branioци, ratni vojni invalidi, članovi porodice šehida - poginulog, umrlog i nestalog branioца), imaju dobitnici ratnih priznanja i odlikovanja i članovi porodice poginulog, umrlog i nestalog dobitnika ratnog priznanja i odlikovanja.

1. Zdravstvena zaštita

Član 6.

Pravo na zdravstvenu zaštitu lica iz člana 2. ovog Zakona i članovi njihovih porodica, ostvaruju u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj: 29/97) i Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj: 30/97 i 7/02).

Sredstva za realiziranje prava na zdravstvenu zaštitu iz stava 1. ovog člana osiguravaju se za osigurana lica iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja - a za neosigurana lica koja se ne mogu osigurati po nekom drugom osnovu, iz sredstava koja se obezbjeđuju u kantonalnom Budžetu.

Lica iz člana 2. ovog Zakona i članovi njihovih porodica, povratnici u Republiku Srpsku, imaju pravo na obavezan vid zdravstvene zaštite prema Sporazumu o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranih lica na teritoriji Bosne i Hercegovine, van područja entiteta odnosno Distrikta Brčko kome osigurano lice pripada ("Službeni glasnik BiH", broj: 30/01), a ukoliko ne mogu pravo ostvariti prema Sporazumu, imaju pravo na obavezan vid zdravstvene zaštite u najbližoj općini u Federaciji, ukoliko to pravo ne mogu koristiti u zdravstvenoj ustanovi u mjestu svog prebivališta.

Član 7.

Nadležna kantonalna zdravstvena ustanova, ukoliko nije formirala dužna je formirati posebnu službu za praćenje, prevenciju i liječenje lica iz člana 2. ovog Zakona oboljelih od posttraumatskog stresnog poremećaja.

Član 8.

Lica iz člana 2. ovog Zakona i članovi njihovih porodica, ukoliko status osiguranog lica ne mogu ostvariti po nekom drugom osnovu, ostvaruju to pravo po ovom Zakonu.

Član 9.

Skupština Kantona posebnim propisom uređuje učešće Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona u finansiranju ortopedskih pomagala, te obezbjeđenju potrebnih lijekova i sanitetskog materijala za ratne vojne invalide i branioce koji su neophodni za liječenje posljedica od rana, povreda, ozljeda ili oboljenja zadobijenih tokom učešća u odbrani Bosne i Hercegovine, u punom iznosu.

O proširenom obimu prava za lica iz člana 2. ovog Zakona, poseban propis donosi Skupština Kantona na prijedlog Vlade.

Član 10.

Lica iz člana 2. ovog Zakona oslobađaju se od obaveze ličnog učešća osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite i snošenju troškova liječenja na teritoriji Kantona.

2. Banjsko i klimatsko liječenje

Član 11.

Lica iz člana 2. ovog Zakona, pod uslovima propisanim ovim Zakonom, imaju pravo na banjsko i klimatsko liječenje.

Član 12.

Banjsko i klimatsko liječenje, prema ovom Zakonu, jeste liječenje koje je neophodno kao nastavak liječenja od zadobivene rane, povrede, ozljede ili bolesti koje su propisane kao indikacija za to liječenje, a koje se obavlja u specijalizovanim zdravstvenim ustanovama u kojima se u liječenju primjenjuje i prirodni faktor, drugim zdravstvenim ustanovama u kojima se liječenje obavlja pretežno prirodnim faktorom, kao i u ustanovama i privrednim društvima osnovanim za liječenje, odmor i rekreaciju u kojima se u liječenju primjenjuje prirodni faktor.

O potrebi za banjskim i klimatskim liječenjem lica iz člana 2. ovog Zakona, na osnovu zahtjeva lica i upute ljekara specijaliste, odlučuje ljekarska komisija koju imenuje Ministarstvo za boračka pitanja Kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 13.

Ministarstvo zaključuje ugovor o banjsko - klimatskom liječenju lica iz člana 2. ovog Zakona sa ustanovama i privrednim društvima iz člana 12. ovog Zakona.

Ugovorima iz stava 1. ovog člana, naročito se utvrđuje obim i kvalitet zdravstvenih i drugih usluga koji te ustanove i privredna društva pružaju korisnicima, cijena tih usluga i druga prava i obaveze.

Bliži provedbeni propis za korištenje ovog prava donosi Ministar.

3. Naknada putnih troškova i troškova za liječenje u inozemstvu

Član 14.

Lica iz člana 2. ovog Zakona i članovi njihovih porodica, prema utvrđenoj medicinskoj indikaciji i u skladu sa članom 27. stav 3. Zakonom o pravima branilaca I članova njihovih porodica ("Sl. novine F BiH" broj: 33/04), imaju pravo na naknadu putnih troškova I troškova liječenja u inostranstvu.

Pravo iz stava 1. ovog člana, se može ostvariti na osnovu podnesenog zahtjeva, samo pod uslovom da se određena vrsta liječenja ne može ostvariti u Bosni i Hercegovini, što se navodi u konzilijarnoj uputnici za liječenje u inostranstvu nadležnih Kliničkih centara u FBiH, te dokazom o prihvatanju liječenja podnosioca zahtjeva od strane ljekarske ustanove u inostranstvu.

Član 15.

Ukoliko je lice korisnik prava na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica, ima pravo na naknadu troškova prevoza i boravka za lice koje s njim putuje u pratnji.

Izuzetno, bez obzira na uslove iz prethodnog stava, djeca lica iz člana 2. ovog Zakona do navršениh 15 godina života imaju pravo na pratioca i naknadu putnih troškova i troškova boravka u inostranstvu.

Ministar za boračka pitanja donosi Pravilnik za korištenje prava iz čl.14. I 15.

Član 16.

Lica iz člana 14. stav 1. ovog Zakona, koja ostvare pravo na naknadu putnih troškova i troškova liječenja u inostranstvu su obavezni, najkasnije u roku od 30 dana od dana završetka liječenja, podnijeti izvještaj o sprovedenom liječenju sa adekvatnom ljekarskom dokumentacijom.

4. Pravo po osnovu preostale radne sposobnosti

Član 17.

Nezaposleni vojni invalid, koji je zadobio ranu, povredu, ozljedu ili bolest po osnovu koje mu je priznat status vojnog invalida, kao i nezaposleni demobilisani branilac kod koga je, usljed bolesti ili povrede, došlo do težeg oštećenja organizma, na osnovu preostale radne sposobnosti ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju, uključujući i školovanje za obavljanje poslova za koje se traži viša stručna sprema od one koju vojni invalid, odnosno demobilisani branilac ima, ako prema općem obrazovanju, godinama života, zdravstvenom stanju i drugim okolnostima ima uslove za uspješnu rehabilitaciju.

Član 18.

Profesionalnom rehabilitacijom obezbjeđuje se osposobljavanje za vršenje ranijeg ili drugog odgovarajućeg zanimanja, stručno osposobljavanje za vršenje određenog zanimanja i stručno usavršavanje.

Član 19.

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju utvrđuje se na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja komisije stručne ustanove za ocjenjivanje radne sposobnosti, u skladu sa propisima iz oblasti penzijsko-invalidskog osiguranja.

Komisija iz stava 1. ovog člana, dužna je u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva izvršiti ocjenu radne sposobnosti i o tome u daljem roku od 8 dana pismeno izvjestiti podnosioca zahtjeva i općinsku službu za upravu nadležnu za boračko - invalidsku zaštitu (u daljem tekstu: Općinska služba) u čijoj se službenoj evidenciji vodi vojni invalid ili demobilisani branilac.

Član 20.

Kantonálni organi uprave i kantonálne upravne ustanove, općine sa područja Kantona (u daljem tekstu: Općina), kao i sva pravna lica čiji je osnivač Kanton ili Općina, odnosno koja se finansiraju iz

Budžeta sa učešćem od najmanje 25 %, dužni su primiti na profesionalnu rehabilitaciju lica iz člana 16. ovog Zakona, kojeg uputi Ministarstvo na prijedlog Općinske službe.

Uslove, način i kriterije za korištenje ovog prava propisuje Ministar posebnim propisom.

5. Pravo na profesionalnu prekvalifikaciju

Član 21.

Lica iz člana 2. ovog Zakona, imaju pravo na profesionalnu prekvalifikaciju, uključujući i školovanje za obavljanje poslova za koje se traži druga stručna sprema od one koju imaju navedena lica, ako prema općem obrazovanju, godinama života, zdravstvenom stanju i drugim okolnostima imaju uslove za uspješnu prekvalifikaciju.

Profesionalnom prekvalifikacijom obezbjeđuje se osposobljavanje za vršenje drugog odgovarajućeg zanimanja.

Član 22.

Općinska služba za boračko – invalidsku zaštitu, dužna je u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva donijeti rješenja o priznavanju prava na profesionalnu prekvalifikaciju i u roku od 8 dana pismeno izvjestiti Ministarstvo.

Član 23.

Kantonalni organi uprave i kantonalne upravne ustanove, općine sa područja Kntona (u daljem tekstu: Općina), kao i sva pravna lica čije je osnivač Kanton ili Općina, odnosno koja se finansiraju iz Budžeta sa učešćem od najmanje 25%, dužni su primiti na profesionalnu prekvalifikaciju lica iz člana 2. ovog Zakona, koje uputi Ministarstvo na prijedlog Općinske službe.

Uslove način I kriterij za korištenje ovog prava propisuje Ministar posebnim propisom.

6. Novčana naknada za vrijeme nezaposlenosti

Član 24.

Nezaposleni demobilisani branilac ima pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti koju ostvaruje u skladu sa odredbama Zakona o pravima demobilisanih branilaca i članova njihovih porodica (Službene novine Federacije BiH, broj: 61/06) i drugim federalnim propisima koji reguliraju ovu oblast.

7. Stimulativne mjere i prednost pri zapošljavanju

Član 25.

Lica iz člana 2. ovog Zakona imaju pravo na prednost prilikom zapošljavanja pod uslovima i na način predviđen politikom zapošljavanja u Kantonu, ukoliko zadovoljavaju opće i posebne uslove.

Kantonalne upravne ustanove, općine, kao i sva pravna lica čiji je osnivač Kanton ili Općina, odnosno koja se finansiraju iz Budžeta sa učešćem od najmanje 25% dužni su prilikom prijema u radni odnos osigurati prednost licima iz člana 2. ovog Zakona, kao i članovima njihove uže porodice.

Član 26.

Kanton, Općina, kao i sva pravna lica iz člana 25. stav 3. ovog Zakona, dužni su izvršiti reviziju svih dosadašnjih zapošljavanja od 1998. godine do danas.

Nadležne inspekcije rada izvršice kontrolu zapošljavanja u Kantonu i Općini i svim drugim pravnim subjektima u periodu iz stava 1. ovog člana.

Ukoliko se utvrdi kršenje zakona prilikom zapošljavanja, nepoštivanje Odluke o prioritetima za zapošljavanje, nepoštivanje rang liste, neraspisivanje javnog konkursa, itd., nadležne inspekcije rada, podnijet će prekršajne i krivične prijave protiv preduzeća, ustanova i lica odgovornih za kršenje zakona.

Preduzeća, ustanove i drugi pravni subjekti za koje se utvrdi da su kršili zakon pri zapošljavanju, dužni su ukinuti ta rješenja o zasnivanju radnog odnosa i raspisati javne konkurse za novi prijem gdje lica koja su do sada radila neće imati prednost prilikom zapošljavanja u odnosu na lica iz člana 2. ovog Zakona.

8. Prednost pri korištenju programa Službe za zapošljavanje BPK

Član 27.

Prednost pri korištenju programa Službe za zapošljavanje BPK u stimulanju zapošljavanja i samozapošljavanja, nabavci opreme, obezbijedit će se licima iz člana 2. ovog Zakona.

Za ostvarivanje prava iz stava 1. ovoga člana, Kantonalna služba za zapošljavanje će posebnim pravilnikom utvrditi način i uslove za ostvarivanje istog.

9. Stimulativne mjere pri zapošljavanju i samozapošljavanju

Član 28.

Za otvaranje radnih mjesta, kojim bi pitanje zaposlenja riješila lica iz člana 2. ovog Zakona, kao i članovi njihove uže porodice, mogu se dodijeliti novčane pozajmice ili bespovratna novčana sredstva.

Uslove, način i kriterij za korištenje prava iz predhodnog stava propisuje Ministar posebnim propisom

Također, stimulanje zapošljavanja lica iz člana 2. ovog Zakona regulisat će se posebnim kantonalnim propisima u vidu smanjenja poreza poslodavcima koji zapošljavaju lica iz člana 2. ovog Zakona.

10. Prednost pri zakupu i otkupu poslovnog prostora pod jednakim uslovima

Član 29.

Lica iz člana 2. ovog Zakona imaju prednost, a u skladu sa važećim materijalnim propisima, prilikom zakupa i otkupa poslovnog prostora u vlasništvu Općina i Kantona, ako rješavaju pitanje svog zaposlenja.

11. Ostvarivanje penzije pod povoljnijim uslovima

Član 30.

Lica iz člana 2. ovog Zakona pod povoljnijim uslovima mogu ostvariti pravo na penziju i dodatak na penziju u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima.

12. Prednost pri upisu u obrazovne ustanove

Član 31.

Lica iz člana 2. ovog Zakona i njihova djeca, pod jednakim uslovima, imaju prednost pri upisu u obrazovnim ustanovama čiji je osnivač ili suosnivač Kanton ili Općina.

Obrazovne ustanove iz prethodnog stava će svojim propisima utvrditi način i uslove za korištenje ovog prava.

13. Prednost pri dodjeli stipendija i smještaju u đачke i studentske domove

Član 32.

Lica iz člana 2. ovog Zakona i njihova djeca imaju prednost, pri dodjeli stipendija u skladu sa kantonalnim propisima koji reguliraju ova prava.

Nadležna Ministarstva kod kojih se ostvaruju ova prava i općine u sastavu Kantona će posebnim propisima utvrditi način i uslove za ostvarivanje prava iz stava 1. ovog člana, uz obavezno osiguranje ovog prava djeci bez oba roditelja bez obzira na kriterije.

Član 33.

Lica iz člana 2. ovog Zakona i njihova djeca imaju prednost prilikom smještaja u đačke i studentske domove na prostoru Kantona.

Nadležni organi će posebnim propisima utvrditi način i uslove za ostvarivanje prava iz stava 1. ovog člana, uz obavezno osiguranje ovog prava djeci bez oba roditelja bez obzira na kriterije.

14. Besplatne obavezne udžbenike za redovno školovanje i užina

Član 34.

Licima iz člana 2. ovog Zakona, koja nemaju sredstava za izdržavanje kao i njihovoj djeci, osigurat će se novčana sredstva za nabavku obaveznih udžbenika za redovno školovanje, kao i besplatna užina u osnovnim školama.

Nadležna ministarstva kod kojih se ostvaruju ova prava će posebnim propisima utvrditi obim, način i uslove za ostvarivanje prava iz stava 1. ovog člana.

Izuzetno, prava iz stava 1. ovoga člana bez obzira na kriterije, pripadaju djeci bez oba roditelja, dobitnicima najvećih ratnih priznanja i odlikovanja kao i djeci poginulih, umrlih i nestalih dobitnika najvećih ratnih priznanja i odlikovanja.

15. Stambeno zbrinjavanje i pomoć u stambenom zbrinjavanju

Član 35.

Lica iz člana 2. ovog Zakona imaju pravo na stambeno zbrinjavanje i pomoć u stambenom zbrinjavanju.

Pravo iz stava 1. ovog člana, pripada i licima povratnicima u Republiku Srpsku pod uslovom da su na dan potpisivanja "Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH"(14.12.1995.g.), imala boravište na području Kantona.

Na nivou Kantona formirat će se poseban fond za rješavanje stambenih pitanja branilačke populacije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 36.

Stambeno zbrinjavanje i pomoć u stambenom zbrinjavanju lica iz člana 2. ovoga Zakona vrši se po pravu prvenstva kako sljede:

1. djeci poginulih, umrlih, nestalih boraca bez oba roditelja i ratnim vojnim invalidima sa oštećenjem organizma od 100% I grupe;
2. porodicama sa dva i više poginulih, umrlih, nestalih boraca i ratnim vojnim invalidima sa oštećenjem organizma od 100% II grupe;
3. porodicama poginulih, umrlih, nestalih boraca i ratnim vojnim invalidima sa oštećenjem organizma od 90%, 80% i 70%;
4. ostalim ratnim vojnim invalidima;
5. demobilisanim borcima.

Član 37.

Stanovi iz fonda stanova namijenjenih za rješavanje stambenih pitanja lica iz člana 2. ovog Zakona, dodjeljivat će se na osnovu posebnog propisa kojeg donosi Vlada na prijedlog Ministarstva, u kojem se naročito uređuju kriteriji, uslovi i način dodjele stanova.

Pravo iz stava 1. ovog člana, gube ona lica koja bez opravdanog razloga odbiju ponuđeni odgovarajući stan

Član 38.

Lica iz člana 2. ovog Zakona, imaju pravo na novčanu pozajmicu ili kredit za rješavanje stambenih potreba.

Licima iz prethodnog stava ovog člana, koja su u izuzetno teškoj materijalno – socijalnoj situaciji, može se dodjeliti jednokratna bespovratna pomoć za rješavanje stambenih potreba.

Uslove, način i kriterij za korištenje prava iz stava 1. i 2. ovog člana propisuje Ministar posebnim propisom.

16. Uklanjanje arhitektonsko - urbanističkih barijera za ulazak i kretanje po stanu u invalidskim kolicima.

Član 39.

Vojni invalidi I grupe, koji nisu sposobni za kretanje bez invalidskih kolica, imaju pravo na uklanjanje arhitektonsko - urbanističkih barijera za prilaz, ulazak i kretanje u stambenoj zgradi u kojoj stanuju, kao i za kretanje po stanu.

Pravo iz stava 1. ovog člana, vojni invalidi mogu ostvariti samo jednom, i to na stambenoj jedinici sa riješenim svim imovinsko - pravnim odnosima.

Pravo iz prethodnog stava je u isključivoj nadležnosti općina u sastavu Kantona , a obim, način i uslove za ostvarivanje ovih prava utvrđuju Općine svojim propisima.

17. Prioritet u dodjeli sredstava za povratak i održiv povratak

Član 40.

Lica iz člana 2. ovoga Zakona, koja su u prognaničkom, odnosno statusu izbjeglog i raseljenog lica na području Kantona, prilikom njihovog povratka u prijeratna mjesta prebivališta, imaju prioritet u obezbjeđenju i dodjeli sredstava za povratak i održiv povratak kod svih kantonalnih i općinskih organa koji imaju uticaj na ostvarivanje ovog prava.

Nadležna ministarstva u Kantonu kod kojih se ostvaruju prava iz predhodnog stava, kao i općine u sastavu Kantona, posebnim propisom uredit će obim, stepen, uslove i način korištenja ovog prava.

Član 41.

Pravo iz člana 40. ovog Zakona, nemaju lica koja su na području Kantona riješila svoje stambeno pitanje.

18. Participacija troškova naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište na korištenje i naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta

Član 42.

Lica iz člana 2. ovog Zakona, koja prvi put rješavaju svoje stambeno pitanje, pod uslovom da su izvršili pribavljanje građevinskog zemljišta i odobrenja za građenje nakon stupanja na snagu ovog Zakona, imaju pravo na participaciju troškova u minimalnom iznosu od 50 % za:

1. Naknadu namjenjenu za preuzeto ili kupljeno zemljište površine do 400 m²,

2. Naknadu iz osnova prirodnih pogodnosti gradskog građevinskog zemljišta i pogodnosti već izgrađene komunalne infrastrukture koje mogu nastati prilikom korištenja tog zemljišta, a koje nisu rezultat ulaganja sredstava vlasnika ili korisnika nekretnina – rente, netto građevinske površine do 100 m².
3. Naknade za uređenje gradskog građevinsko zemljišta za izgradnju porodične stambene zgrade za vlastite potrebe netto građevinske površine do 100 m².

Lica koja grade objekat na vlastitom zemljištu, imaju pravo na participaciju troškova za naknade iz tačaka 2. i 3. prethodnog stava.

Odredbe iz stava 1. ovog člana odnose se i na razliku između postojeće stambene površine i dogradnje, nadziđivanja, preuređenja krovista i potkrovlja, pretvaranja zajedničkih prostorija i rekonstrukcije, do netto stambenog prostora 100 m².

Član 43.

Lica iz člana 2. ovog Zakona, kada rješavaju pitanje svoga zaposlenja, imaju pravo na participaciju troškova naknada iz tačaka 2. i 3. prethodnog člana za izgradnju poslovnog prostora neto površine 100 m², u minimalnom iznosu od 50 %.

Uslove, način i kriterij za korištenje prava iz čl. 42. i 43. propisuje Ministar posebnim propisom.

19. Besplatna i povlaštena vožnja

Član 44.

Lica iz člana 2. ovog Zakona, imaju pravo na besplatnu vožnju do banjškog i klimatskog liječilišta, kada su upućena na liječenje od strane Ministarstva.

U slučaju kada nije organiziran poseban prijevoz do banjškog i klimatskog liječilišta, licima će se nadoknaditi troškovi prijevoza u redovnom autobuskom saobraćaju.

Član 45.

Lica iz člana 2. ovog Zakona, imaju pravo na povlaštenu vožnju u javnom gradskom saobraćaju na području Kantona i međugradskom saobraćaju u općine iz člana 1. stav 2. ovog Zakona.

Pored ratnog vojnog invalida, koji je korisnik prava na dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, pravo na besplatnu vožnju ima i lice koje mu tu njegu i pomoć pruža.

Uslove, način i kriterij za korištenje ovog prava propisuje Ministar posebnim propisom.

20. Pomoć u slučaju smrti

Član 46.

U slučaju smrti demobilisanog branioca, ratnog vojnog invalida, člana porodice šehida – poginulog borca, članovi porodice sa kojima je umrli živio u zajedničkom domaćinstvu u vrijeme smrti, ukoliko to pravo ne mogu ostvariti prema drugom osnovu, imaju pravo na jednokratnu novčanu pomoć najmanje u visini prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj godini prema podacima Zavoda za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine.

Uslove, način i kriterij za korištenje ovog prava propisuje Ministar posebnim propisom.

21. Jednokratna pomoć

Član 47.

Licima iz člana 2. ovoga Zakona, može se odobriti jednokratna pomoć, na osnovu podnesenog zahtjeva i priloga iz kojih proizilazi da se neko lice nalazi u izuzetno teškoj materijalno - socijalnoj situaciji nastaloj usljed nedostatka novčanih sredstava.

Ministar za boračka pitanja će posebnim Pravilnikom urediti kriterije, uslove i način ostvarivanja ovog prava.

22. Podizanje nišana - nadgrobnih spomenika

Član 48.

Svim pripadnicima Oružanih snaga RBiH koji su poginuli ili umrli u toku agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu od 1992. do 1995. godine i ukopani na području Kantona, Kanton će podići nišane-nadgrobnne spomenike, u skladu sa idejnim rješenjem šehidskog nišana, te obezbjediti trajnu zaštitu i održavanje.

Kanton će podići nišane-nadgrobnne spomenike i pripadnicima Oružanih snaga RBiH iz predhodnog stava koji su ukopani izvan područja Kantona prema evidenciji odjela Ministarstva odbrane općina u sastavu Kantona, odnosno vojnih jedinica.

Organizatorima otpora, veteranima, dobrovoljcima, ratnim vojnim invalidima i dobitnicima ratnih priznanja i odlikovanja, Kanton podiže nišane – nadgrobnne spomenike nakon njihove smrti u skladu sa usvojenim tipiziranim idejnim rješenjem, o čemu će Ministarstvo donijeti poseban propis.

Članovi porodice šehida-poginulog borca koji svojim sredstvima izvrše podizanje nišana-nadgrobnog spomenika imaju pravo naknade troškova u visini i prema dinamici isplate koje utvrdi Ministarstvo posebnim Pravilnikom.

Izgradnju ostalih spomen obilježja, Ministarstvo će vršiti u skladu sa raspoloživim sredstvima za svaku budžetsku godinu, a u skladu sa posebnim propisom.

23. Participacija u učešću na sportskim takmičenjima u invalidskom sportu

Član 49.

Invalidski sportski klub kantonalnog nivoa, ima pravo na participaciju u troškovima učešća na sportskim takmičenjima, odnosno u organiziranju i održavanju sportskih takmičenja u invalidskom sportu.

Visinu participacije iz stava 1. ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

24. Posebna prava dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja

Član 50.

Pod uslovom da su imali prebivalište, odnosno boravište na području Kantona, neprekidno, najmanje tri godine prije stupanja na snagu ovog Zakona, dobitnici ratnih priznanja i odlikovanja, kao i članovi porodice poginulih dobitnika tih priznanja imaju pravo na jednokratno novčano primanje u toku jedne kalendarske godine, u visini i prema dinamici koju utvrdi Ministarstvo.

Dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja imaju pravo na obavještanje o smrti putem javnih medija, organiziranje dženaze - sahrane uz državne počasti i pravo na ukopno mjesto na lokacijama zaslužnih ličnosti u skladu sa posebnim propisom koji donosi Vlada Kantona.

Dobitnici ratnih priznanja i odlikovanja i članovi porodice poginulog, umrlog i nestalog dobitnika ratnog priznanja i odlikovanja, u ostvarivanju prava utvrđenih ovim Zakonom, imaju prioritet pod jednakim uslovima u okviru boračke kategorije kojoj pripadaju (demobilisani branioci, ratni vojni invalidi, članovi porodice šehida - poginulog, umrlog i nestalog branioca).

25. Druga prava u skladu sa posebnim propisom

Član 51.

Nadležni organi osigurat će isticanje obavijesti na vidnim mjestima (bolnice, ambulante, općine, sudovi i druge javne ustanove) da prednost bez čekanja u redu imaju ratni vojni invalidi, dobitnici ratnih priznanja i odlikovanja i roditelji šehida i poginulih branilaca koji svoj status dokazuju odgovarajućim iskaznicama.

Na osnovu podnesenog zahtjeva, lica iz člana 2. i 3. ovog Zakona mogu ostvariti i druga prava, koja odobrava kantonalno Ministarstvo za boračka pitanja ili općine u sastavu kantona.

Uslove, način i kriterij za korištenje prava iz predhodnog stava propisuje Ministar posebnim propisom, odnono nadležni organ Općine.

III POSTUPAK PRIZNAVANJA PRAVA

Član 52.

Poslove upravnog rješavanja u prvom stepenu o pravima i obavezama iz ovog Zakona vršit će općinske službe, i to: zdravstvenu zaštitu, banjsko i klimatsko liječenje, naknada putnih troškova i troškova za liječenje u inozemstvu, prava po osnovu preostale radne sposobnosti, prava na profesionalnu prekvalifikaciju, uklanjanje arhitektonsko – urbanističkih barijera za ulazak i kretanje po stanu u invalidskim kolicima, participacija troškova naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište na korištenje i naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, besplatnu ili povlaštenu vožnju i pomoć u slučaju smrti.

U drugom stepenu o pravima i obavezama iz ovog Zakona rješavat će nadležni kantonalni organi.

Član 53.

Prednost pri zapošljavanju, prednost pri korištenju programa Službe za zapošljavanje BPK, stimulatívne mjere pri zapošljavanju i samozapošljavanju, prednost pri zakupu i otkupu poslovnog prostora, prednost upisa u obrazovne ustanove, prednost pri dodjeli stipendija i smještaju u dačke i studentske domove, besplatne obavezne udžbenike za redovno školovanje i užinu, stambeno zbrinjavanje i pomoć u stambenom zbrinjavanju (kod stambenih jedinica nad kojim pravo raspolaganja ima Kanton i sredstava koja se za ove namjene izdvajaju iz Budžeta Kantona), dodjelu sredstava za održiv povratak, posebna prava dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja, jednokratnu pomoć, podizanje nišana–nadgrobnih spomenika, u prvostepenom postupku rješavat će nadležni kantonalni organi, a u drugom stepenu nadležne komisije Vlade Kantona.

Za lica, povratnike u Republiku Srpsku u prvostepenom postupku rješava najbliži općinski organ nadležan za boračko invalidsku - zaštitu općina u sastavu Kantona.

Pravo novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti, programi kantonalne Službe za zapošljavanje koji se finansiraju - sufinansiraju iz sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje, te ostvarivanje penzije pod povoljnijim uvjetima, u prvostepenom postupku rješavat će nadležne kantonalne službe, a u drugostepenom postupku rješavat će nadležni federalni organi.

Član 54.

Općinske službe vode službenu evidenciju o korisnicima prava po ovom Zakonu.

IV OSTVARIVANJE I PRESTANAK PRAVA

Član 55.

Lica iz člana 2., po ovom Zakonu, mogu ostvariti svoja prava samo pod uslovom da ista ne mogu ostvariti po drugom osnovu.

Član 56.

Prestanak svojstva vojnog invalida ili člana porodice šehida - poginulog borca (korisnika prava na ličnu, odnosno porodičnu invalidninu) u skladu sa važećim Federalnim propisima, povlači i prestanak prava utvrđenih ovim Zakonom, ukoliko su ta prava ostvarena na osnovu tog svojstva.

Odjava prebivališta ili boravišta sa područja Kantona, odnosno prijava prebivališta ili boravišta izvan područja Kantona i općina iz stava 2. člana 1. ovog Zakona, povlači prestanak prava utvrđenih ovim Zakonom.

Član 57.

Korisnik prava po ovom Zakonu dužan je prijaviti svaku promjenu koja povlači izmjenu ili prestanak prava utvrđenih ovim Zakonom u roku od 15 dana od nastanka promjene.

Član 58.

Prava utvrđena ovim Zakonom mogu se koristiti dok postoje propisani uslovi za korištenje tih prava i ne mogu se nasljeđivati niti prenositi na druga lica.

V SREDSTVA ZA FINANSIRANJE PRAVA

Član 59.

Finansijska sredstva za ostvarivanje prava utvrđenih ovim Zakonom obezbjeđuju se Budžetom Kantona, osim prava iz člana 39. i dijela sredstava iz člana 32. i 47. ovog Zakona, koja se obezbjeđuju iz Budžeta općina, člana 9. stav 1. za koje se sredstva obezbjeđuju iz prihoda Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona i člana 24. za koje sredstva obezbjeđuje Zavod za zapošljavanje.

Pored sredstava navedenih u stavu 1. ovog člana, finansiranja prava propisanih ovim Zakonom može se osigurati i namjenskom pomoći i donacijama viših nivoa vlasti i drugih kantona u Federaciji BiH, kao i iz drugih prihoda.

Član 60.

Troškove postupka u vezi sa ostvarivanjem prava, prema ovom Zakonu, snosi organ koji vodi postupak.

VI NADZOR

Član 61.

Nadzor nad sprovođenjem ovog Zakona i drugih propisa, donesenih u skladu sa ovim Zakonom, vrši Ministarstvo za boračka pitanja i drugi organi čija je nadležnost propisana Zakonom .

VII NAKNADA ŠTETE

Član 62.

Lice kome je isplaćen novčani iznos ili ostvarilo pravo prema ovom Zakonu , na koje nije imalo pravo, dužno je vratiti primljeni iznos, odnosno vratiti protivvrijednost izraženu u novcu za iskorišteno pravo:

1. Ako je na osnovu netačnih podataka za koje je znalo ili je moralo znati da su netačni, ili je na drugi protivpravni način ostvarilo novčano primanje ili drugo pravo koje nije izraženo u novcu, prema ovom Zakonu, kojemu ne pripada , ili je ostvarilo novčano primanje u većem iznosu nego što mu pripada.

2. Ako je ostvarilo novčano primanje zbog toga što nije prijavilo nastale promjene koje utiču na gubitak, prestanak ili smanjenje obima nekog prava, a znalo je ili je moralo znati za te promjene.
3. Ako je primilo novčani iznos veći od iznosa koji je određen rješenjem.

Potraživanja iz stava 1. ovog člana zastarijevaju protekom roka određenog Federalnim zakonom kojim se uređuje zastarijelost potraživanja za odnosnu vrstu potraživanja. Ovi rokovi počinju da teku od dana kada je u upravnom postupku postalo konačno rješenje kojim je utvrđeno da isplaćivano primanje, odnosno korištenje drugog prava ne pripada ili da pripada u manjem obimu iz stava 1. tačka 1. i 2. ovog člana, odnosno od dana kada je izvršena posljednja nepravilna isplata iz stava 1. tačka 3. ovog člana.

Lice iz stava 1. ovog člana dužno je da vrati novčano primanje odnosno protivvrijednost za iskorišteno pravo, najviše u iznosu primljenog za posljednje tri godine računajući od posljednje isplate odnosno korištenja prava iz ovog zakona na koju nije imalo pravo.

Obaveza vraćanja nepravilno isplaćenih iznosa odnosno protivvrijednosti za iskorišteno pravo postoji, bez obzira nato da li je rješenje kojim je tom licu pravo priznato, poništeno ili ukinuto.

Za nepravilne isplate odnosno nepravilno korištenje prava iz ovog Zakona koje su nastale kao posljedica greške organa koji je vodio postupak, nepravilno isplaćena sredstva odnosno nepravilnog uvođenja u pravo nadoknadit će organ koji je učinio grešku i odgovarajući iznos doznačiti na račun organu koji obezbjeđuje sredstva za određeno pravo.

Član 63.

Lice kome su isplaćena novčana sredstva za ostvareno pravo prema ovom Zakonu, a ista nisu namjenski utrošena ili predviđeni projekat nije do kraja realiziran u datom roku ili su utvrđene određene nepravilnosti ili odstupanja od realizacije projekta za koji su isplaćena novčana sredstva, dužno je vratiti primljeni iznos.

O povratu sredstava iz prethodnog stava, odlučuje Ministarstvo posebnim propisom.

VIII KAZNENE ODREDBE

Član 64.

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 KM, kaznit će se za prekršaj odgovorno lice u nadležnom prvostepenom organu ako izvrši rješenje koje podliježe reviziji prije isteka roka za reviziju, odnosno na koje nadležni organ koji vrši reviziju nije dao saglasnost, osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Novčanom kaznom od 1.000 do 2.000 KM, kaznit će se član ljekarske komisije predviđene ovim Zakonom ili drugo lice koje namjerno ili iz namara izda nalaz i mišljenje ili potvrdu sa podacima za koje zna ili je mogao znati da su lažni.

Lica iz predhodnog stava biti će odmah suspendirana i ne mogu biti imenovana u bilo koju komisiju ili tijelo koje ima istu ili sličnu nadležnost.

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 65.

U roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona, Vlada Kantona i nadležna ministarstva donijet će akte iz svoje nadležnosti predviđene ovim Zakonom.

Član 66.

U roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, Općinske službe će donijeti rješenje o priznavanju prava, ukoliko ispunjavaju uslove iz člana 8. ovog Zakona, za vojne invalide, članove porodica šehida - poginulih boraca i demobilisane borce kojima je pravo na zdravstvenu zaštitu bilo priznato u skladu sa Federalnim propisom.

Član 67.

Za vojne invalide kojim je, do stupanja na snagu ovog Zakona, posredstvom državnih organa, izvršeno uklanjanje arhitektonsko-urbanističkih barijera za ulazak i kretanje po stanu u invalidskim kolicima u stambenoj zgradi u kojoj stanuju, smatraju se da su iskoristili pravo iz člana 41. ovog Zakona.

Član 68.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje da važi Zakon o dopunskim pravima boraca i članova njihovih porodica Bosansko-podrinjskog kantona Goražde («Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde» broj: 3/05).

Sve radnje i postupci započeti po Zakonu iz prethodnog stava, biće okončani u skladu sa njegovim odredbama.

Član 69.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Bosansko – podrinjskog kantona Goražde”.

Broj:01-02-581/07
Goražde, 30.07. 2007.godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BPK GORAŽDE

Alija Begović